

KLAIPĖDOS PAULIAUS LINDENAU MOKYMO CENTRO ANTI KORUPCINIO ELGESIO KODEKSAS

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Klaipėdos Pauliaus Lindenau mokymo centro (toliau - Centras) antikorupcinio elgesio kodeksas (toliau - Antikorupcinio elgesio kodeksas) nustato Centre taikomus bendruosius etikos reikalavimus, korupcijos netoleravimo principus ir nuostatas, reglamentuoja, kaip elgtis, susidūrus su korupcinio pobūdžio teisės pažeidimais.

2. Antikorupcinio elgesio kodekso tikslas - užtikrinti Centro veiklos skaidrumą, sąžiningumą, atsakingumą ir korupcijos prevenciją, kurti ir palaikyti atsparią korupcijai darbo aplinką Centre.

3. Antikorupcinio elgesio kodekso nuostatomis turi vadovautis visi Centro darbuotojai.

4. Antikorupcinio elgesio kodeksas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu bei kitais teisės aktais.

5. Antikorupcinio elgesio kodekse vartojamos sąvokos:

5.1. Diskreditavimas — tokia veika (veikimas ar neveikimas), kuri kenkia Centro autoritetui ir kompromituoja.

5.2. Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas administracinis nusižengimas, darbo pareigų pažeidimas, padaromas piktnaudžiaujant įgaliojimais ir tiesiogiai ar netiesiogiai siekiant naudos sau ar kitam asmeniui, taip pat korupcinio pobūdžio nusikalstama veika.

5.3. Kronizmas — draugų ir bičiulių protegavimas ir jų globa, naudojantis turimomis pareigomis bei statusu.

5.4. Neteisėtas atlygis — į Centrą atnešti, atsiųsti (paštu, per kurjerį, elektroniniu ar kitais būdais) ar kitu būdu palikti pinigai, kurie įprastai yra susiję su darbuotojo pareigomis.

5.5. Nepotizmas — artimų asmenų, šeimos narių protegavimas ir jų globa, naudojantis užimamomis pareigomis bei statusu.

5.6. Neteisėta dovana — turtas ar turtinė teisė, neatlygintinai perduoti darbuotojui nuosavybėn, apimanti viską, ką galima įvertinti pinigais, t. y. daiktai, paslaugos, įvairios pramogos, nuolaidos, dovanų čekiai, paskolos taip pat mokymai, transporto, apgyvendinimo, maitinimo išlaidos ar kita nauda, kai tai yra ar gali būti susiję su tiesioginiu ar netiesioginiu poveikiu darbuotojo veiksams ar sprendimams, susijusiems su jo pareigomis. Neteisėta dovana nelaikomi tik mažos vertės daiktai, turintys informacinę paskirtį (brošiūros, bukletai, katalogai, rašikliai).

5.7. Skaidrumas — veiklos politika, susijusi su atvirumu, viešumu, atskaitingumu, sprendimus priimančiųjų atsakomybe, sprendimu pagrįstumu, aiškumu, informacijos sklaida, komunikavimu.

Kitos Antikorupcinio elgesio kodekse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose.

II. SKYRIUS BENDRIEJI ETIKOS REIKALAVIMAI

6. Centro darbuotojas privalo:
 - 6.1. vadovautis Antikorupcinio elgesio kodekse nustatytais korupcijos netoleravimo principais ir nuostatomis, laikytis visuotinai priimtu dorovės normų;
 - 6.2. nedaryti neteisėtos įtakos kitiems darbuotojams dėl jų atliekamo darbo;
 - 6.3. nepažeisti žmogaus teisių ir orumo, gerbti asmenis ir institucijas, su kuriais bendrauja, su visais asmenimis elgtis lygiai, nepaisydamas jų tautybės, socialinės kilmės ir padėties, lyties, rasinės ar etninės kilmės, kalbos, amžiaus, religiniu įsitikinimu, politiniu pažiūrų, seksualinių ar kitokių nuostatų;
 - 6.4. atlikdamas pareigas ir laisvu nuo pareigų atlikimo laiku savo elgesiu nediskredituoti Centro autoriteto, rodyti pavyzdį kitiems;
 - 6.5. neteisėtai nesinaudoti valstybės, jos institucijų ar įstaigų nuosavybe;
 - 6.6. nepiktnaudžiauti einamomis pareigomis, nenaudoti dokumentų, patvirtinančių einamas pareigas ir suteiktus įgaliojimus, ir Centro rekvizitų, siekiant paveikti nepavaldžius asmenis priimti sau palankų sprendimą;
 - 6.7. susilaikyti nuo viešų komentarų (įskaitant žiniasklaidą, interneto svetaines, socialinius tinklus) apie Centro, savo ar kitų darbuotojų darbą, kurie galėtų suformuoti neigiamą visuomenės nuomone apie Centrą diskredituotų Centrą.

III. SKYRIUS

KORUPCIJOS NETOLERAVIMO PRINCIPAI IR NUOSTATOS

7. Centras netoleruoja jokių korupcijos pasireiškimo formų (interesų konflikto, kyšininkavimo, neetiško elgesio, nepotizmo, kronizmo, neteisėto atlygio, papirkimo, prekybos poveikiu, piktnaudžiavimo ar kitų korupcinio pobūdžio veiklų, numatytų Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse).
8. Centras, formuojant ir įgyvendinant korupcijos prevencijos politiką, vadovaujasi šiais Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme nustatytais principais:
 - 8.1. teisėtumo — korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės įgyvendinamos laikantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų bei užtikrinant pagrindinių, Lietuvos Respublikos Konstitucijoje apibrėžtų asmens teisės ir laisvių apsaugą;
 - 8.2. visuotinumą — korupcijos prevencijos subjektai yra visi darbuotojai;
 - 8.3. sąveikos — korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių veiksmingumas užtikrinamas derinant visu korupcijos prevencijos subjektų veiksmus, keičiantis informacija ir teikiant vienas kitam kitokią pagalbą;
 - 8.4. nuolatinumo — korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių veiksmingumas užtikrinamas nuolat tikrinant ir peržiūrint korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įgyvendinimo rezultatus bei teikiant pasiūlymus dėl atitinkamų priemonių veiksmingumo didinimo atitinkamam subjektui, kuris pagal savo kompetenciją įgaliotas įgyvendinti tokius pasiūlymus;
 - 8.5. proporcingos korupcijos prevencijos veiklos — korupcijos prevencijos veikla vykdoma atsižvelgiant į įstaigų dydį ir (ar) administracinius pajėgumus, o priemonės taikomos tik tos, kurios būtinos korupcijai atspariai aplinkai sukurti, siekiant kuo mažesnės administracinės naštos;
 - 8.6. subsidiarumo — už korupcijos rizikos valdymą pirmiausia atsakingas pats Centras;
 - 8.7. skaidrumo — korupcijos prevencijos veikla turi būti vieša ir suprantama, atvira visuomenei;
 - 8.8. asmens teisių apsaugos — korupcijos prevencijos veikla vykdoma užtikrinant teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugant asmenų teises ir teisėtus interesus, vadovaujantis asmens duomenų teisinės apsaugos reikalavimais;

8.8. asmens teisių apsaugos – korupcijos prevencijos veikla vykdoma užtikrinant teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugant asmenų teises ir teisėtus interesus, vadovaujantis asmens duomenų teisinės apsaugos reikalavimais;

8.9. įtraukimo — i korupcijos prevenciją įtraukiama pilietinė visuomenė, Centre vykdomos priemonės, skirtos darbuotojų antikorpuciniam sąmoningumui didinti, visuomenei informuoti apie antikorpucinės aplinkos kūrimą ir skatinti prisidėti prie jos kūrimo.

9. Centras vadovaujasi šiomis nuostatomis:

9.1. veikiama skaidriai ir viešai, užtikrinama, kad veikla ir tikslai būtų skaidrūs ir aiškiai deklaruojami, o pagrindiniai dokumentai būtų viešai prieinami, užtikrinant pakankamą informacijos atskleidimą;

9.2. vadovujamasi valstybės ir visuomenės gerovės interesais, nepiktnaudžiaujama (veikimu arba neveikimu) suteiktomis teisėmis, pareigomis ir įgaliojimais, jos nenaudojamos savanaudiškais tikslais, ne tarnybos ar ne darbo interesais arba ne pagal įstatymus ar kitus teisės aktus, suteiktos teisės ir įgaliojimai neviršijami, nesavivaliaujama, netoleruojamas konformizmas;

9.3. nustatant darbuotoju darbo sąlygas, darbo krūvį, darbo užmokestį, skatinant, sudarant karjeros, kvalifikacijos tobulinimo galimybes, vadovujamasi objektyvumo, skaidrumo, lygių galimybių nuostatomis;

9.4. netoleruojamas dokumentų klastojimas, tyčinis sugadinimas ar paslėpimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, neteisėtas tarnybos paslapties atskleidimas ar pasinaudojimas ja;

9.5. netoleruojamas kyšininkavimas, prekyba poveikiu, papirkimas kitos nusikalstamos veikos;

9.6. vengiama privačių ir viešųjų interesų konfliktų;

9.7. elgiamasi nepriekaištingai, nesudarant prielaidų manyti, kad toleruojamas neskaidrus ar šališkas elgesys, nepotizmas, kronizmas, klientizmas bei kiti tiesioginio pavaldumo ar kontrolės santykiai, sudarantys galimybes priimti palankius sprendimus tarp draugystės, giminystės ar šeiminių santykių susijusių darbuotojų;

9.8. už veiklą, susijusią su atliekamomis darbo funkcijomis, nepriimamos neteisėtos dovanos, išskyrus dovanas, Lietuvos Respublikos norminiuose teisės aktuose nustatytais atvejais gautas pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, pinigai, paslaugos, lengvatos, nuolaidos, o jeigu siūlomas, žadamas duoti, duodamas neteisėtas atlygis arba provokuojama jį priimti, aiškiai parodoma, kad toks elgesys netoleruojamas, tokie veiksmai nedelsiant nutraukiami;

9.9. darbuotojai, veiklos partneriai, interesantai ir kiti bendroje veikloje dalyvaujantys subjektai skatinami ir motyvuojami elgtis sąžiningai, skaidriai, pranešti apie korupciją bei apie kitus pažeidimus, užtikrinama pranešėjų apsauga ir pateiktos informacijos konfidencialumas;

9.10. siekiama, kad vidaus kontrolės sistema veiktų sklandžiai ir efektyviai, kad būtų užtikrintas strateginių ir kitų veiklos planų įgyvendinimas, sutartinių ir kitų įsipareigojimų tretiesiems asmenims laikymasis, apsaugotas turtas, kad rizikos būtų nustatomos prevenciškai, joms dar nepasireiškus, o prevencinės rizikų valdymo priemonės padėtų jų išvengti arba sumažinti iki priimtino lygio, kad būtų užtikrinamas informacijos ir ataskaitų patikimumas ir išsamumas;

9.11. sistemingai vertinamas vykdomos antikorpucinės veiklos efektyvumas, vertinant darbuotojų turimas žinias ir informaciją bei atsparumo korupcijai lygį, atsižvelgiant i turimus išteklius tobulinama antikorpucinį aplinka;

9.12. viešieji pirkimai vykdomi skaidriai, laikantis lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir nešališkumo reikalavimų, racionaliai naudojant lėšas. Pirkimai atliekami ir tiekėjai atrenkami (laimėję pasiūlymai nustatomi) vadovaujantis šią sritį reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais.

10. Patekę į situaciją, kuri gali turėti korupcinio pobūdžio rizikų, Centro darbuotojai turi elgtis taip, kaip yra rekomenduojama šiame Antikorpucinio elgesio kodekse.

IV. SKYRIUS VEIKSMAI, PATEKUS SITUACIJAS, GALINČIAS KELTI KORUPCINIO POBŪDŽIO RIZIKĄ

11. Siekdamas išvengti korupcinio pobūdžio rizikos, Centre dirbantis asmuo turi:

11.1. žinoti, kad darbuotojas privalo apie korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiklą pranešti teisėsaugos įstaigai, jeigu jis gavo duomenų, leidžiančių pagrįstai manyti, kad buvo padaryta ar daroma ši veika arba rengiamasi ją padaryti (išskyrus korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiklą, kurią galbūt padarė, daro ar rengiasi padaryti jo artimieji giminaičiai ar šeimos nariai);

11.2. suprasti, kad net ir niekuo iš pirmo žvilgsnio neįpareigojantis pasiūlymas (pavyzdžiui, kvietimas į organizuojamą laisvalaikio renginį arba pietų) gali būti tik pretekstas užmegzti neformalų ryšį, siekiant gauti riboto prieinamumo tarnybinę informaciją, įgyti Centre dirbančio asmens palankumą ar jį paveikti, kad priimdamas sprendimus jis būtų palankus jį ir renginį pakvietusiam fiziniam ar juridiniam asmeniui arba nepalankus to asmens konkurentams, surinkti apie Centre dirbantį asmenį galinčią kompromituoti informaciją, kad vėliau būtų galima jį priversti (pavyzdžiui, grasinant pavišinti kompromituojančią informaciją) atlikti reikalingus veiksmus ar priimti naudingus sprendimus;

11.3. suprasti, kad, vieną kartą priėmęs bet kokią neteisėtą atlygį (pinigus, materialias dovanas, nemokamas paslaugas, nuolaidas ir kt.), kitą kartą gali sulaukti jau nebe prašymo už atlygį atlikti arba susilaikyti nuo tam tikrų veiksmų, susijusių su vykdomomis tarnybinėmis funkcijomis, bet reikalavimo, grasinant panaudoti prieš Centre dirbantį asmenį sukauptą kompromituojančią informaciją.

12. Korupcinio pobūdžio rizikos turi būti vengiama dalyvaujant viešųjų pirkimų procedūrose. Korupcinio pobūdžio rizika gali atsirasti, jeigu Centre dirbančio asmens vykdomos funkcijos susijusios su viešųjų pirkimų procedūromis ir jis iš viešųjų pirkimų dalyviu atstovo ar per su viešųjų pirkimą dalyviu susijusius kitus asmenis (pavyzdžiui, draugus ir kt.) gautų pasiūlymą už tam tikrų veiksmų atlikimą ar neatlikimą gauti naudos sau arba sau artimiems asmenims: gauti piniginių atlygių; nemokamai arba su nuolaida pasinaudoti tam tikromis paslaugomis; gauti kompensaciją už patirtas arba planuojamas patirti išlaidas; ateityje įsidarbinti viešųjų pirkimų dalyvyje arba su juo susijusiuose juridiniuose asmenyse ir kt. Esant minėtoms aplinkybėms, siekdamas išvengti korupcinio pobūdžio rizikos, Centre dirbantis asmuo turi:

12.1. paaiškinti pasiūlymą pateikusiam asmeniui, kad tokio pasiūlymo negali priimti, nes tai nesuderinama su Centro nustatytais elgesio standartais;

12.2. įspėti tokį neteisėtą pasiūlymą pateikusį asmenį, kad toks jo elgesys gali būti palaikytas korupcinio pobūdžio nusikalstama veika, dėl kurios jam gali kilti neigiamos pasekmės;

12.3. pareikalauti nedelsiant nutraukti tokius veiksmus;

12.4. jeigu asmuo savo veiksmų nenutraukė, paaiškinti, kad apie tokį elgesį privalės informuoti Centre už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingą darbo grupę ir (ar) teisėsaugos įstaigą;

12.5. apie atveji nedelsdamas informuoti Centre už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingą asmenį ir savo tiesioginį vadovą (netgi tuo atveju, kai asmuo savo neteisėtus veiksmus nutraukė).

13. Korupcinio pobūdžio rizikos turi būti vengiama tiesiogiai aptarnaujant asmenis darbo vietoje. Korupcinio pobūdžio rizika gali atsirasti, jeigu Centre tiesiogiai aptarnaujant asmenį darbo vietoje už veiklą, susijusią su atliekamomis darbo funkcijomis, kartu su asmens pateiktais dokumentais būtų palikti arba perduoti pinigai ar kitokios materialinės vertybės (materialinės dovanos, paslaugos, išskirtinės lengvatos, nuolaidos ir kt.) arba būtų siūloma juos paaimti. Esant minėtoms aplinkybėms, siekdamas išvengti korupcinio pobūdžio rizikos, Centre dirbantis asmuo turi:

13.1. elgtis profesionaliai, vengti elgesio ir frazių, kurios gali sudaryti įspūdi, kad prašoma duoti kyšį (pavyzdžiui, „Pažiūrėsime...“, „Nežinau, bus sunku...“, „Jūsų atvejis sudėtingas...“ ir kt.);

13.2. už veiklą, susijusią su atliekamomis darbo funkcijomis, neimti jokio neteisėto atlygio (pinigų ar kitokių materialinių vertybių);

13.3. paaiškinti, kad jam turi būti teikiami tik su svarstomu klausimu tiesiogiai susiję dokumentai;

13.4. imtis veiksmų, nurodytų Antikorupcinio elgesio kodekso 12.1-12.5 papunkčiuose;

13.5. nedelsdamas imtis veiksmų, kad pinigai ar kitos materialinės vertybės būtų gražintos juos palikusiam asmeniui, o jeigu jų dėl objektyvių aplinkybių nėra galimybės gražinti (neįmanoma identifikuoti, kas juos paliko, asmuo atsisako juos priimti, motyvuodamas, kad jis nėra jų savininkas ar nurodydamas kitas priežastis, ir kt.), apie tai turi nedelsdamas informuoti Centro už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingą asmenį, kad Centre nustatyta tvarka pinigų ar kitų materialinių vertybių faktas būtų užfiksuotas ir priimtas sprendimas dėl jų perdavimo labdaros reikmėms, sunaikinimo ir kt.).

14. Korupcinio pobūdžio rizikos turi būti vengiama dalyvaujant sprendimų priėmimo procese arba turint galimybę daryti įtaką priimant sprendimus. Korupcinio pobūdžio rizika gali atsirasti, jeigu Centre dirbančio asmens vykdomos funkcijos susijusios su sprendimų priėmimu arba jis turi galimybę daryti įtaką priimant sprendimus, arba tretieji asmenys įsivaizduoja, kad jis gali daryti įtaką priimant sprendimus, todėl Centre dirbančiam asmeniui tiesiogiai konkretaus sprendimo priėmimu suinteresuotas asmuo pats ar per tarpininkus pateikia pasiūlymą arba užuominą dėl galimybės gauti piniginių atlygį ar kažkokią kitą tiesioginę ar netiesioginę naudą už tam tikrų veiksmų atlikimą ar neatlikimą (pavyzdžiui, piktnaudžiaujant turimomis teisėmis ar įgaliojimais arba juos viršijant, imtis veiksmų, kad būtų pagreitintas ar sulėtintas konkretaus sprendimo priėmimas, priimti pageidaujama sprendimą, paveikti kitus asmenis, dalyvaujančius priimant konkretų sprendimą, ir kt.). Esant minėtoms aplinkybėms, siekdamas išvengti korupcinio pobūdžio rizikos, Centre dirbantis asmuo turi:

14.1. elgtis profesionaliai, vengti elgesio ir frazių, kurios gali sudaryti įspūdį, kad už priimamą sprendimą yra prašoma ar tikimasi neteisėto atlygio;

14.2. už veiklą, susijusią su atliekamomis darbo funkcijomis ir sprendimu priėmimu, neimti jokio neteisėto atlygio (pinigų ar kitokių materialinių vertybių);

14.3. imtis veiksmų, nurodytų Antikorupcinio elgesio kodekso 12.1-12.5 papunkčiuose.

15. Korupcinio pobūdžio rizikos turi būti vengiama, jei norima atsidėkoti už priimtą sprendimą. Korupcinio pobūdžio rizika gali atsirasti, jeigu Centre dirbantis asmuo, vykdydamas darbinės funkcijas, dalyvavo priimant sprendimą arba priėmė sprendimą ir po sprendimo priėmimo asmuo, kurio atžvilgiu buvo priimtas sprendimas, atsidėkodamas nori tiesiogiai ar per tarpininkus įteikti pinigų ar kitokių materialinių vertybių. Esant minėtoms aplinkybėms, siekdamas išvengti korupcinio pobūdžio rizikos, Centre dirbantis asmuo turi:

15.1. elgtis profesionaliai, vengti elgesio ir frazių, kurios gali sudaryti įspūdį, jog už priimtą sprendimą laukiama atlygio (pavyzdžiui, „Turėjau skirti daug savo laiko ir pastangų...“ „Jūsų atvejis buvo labai sudėtingas...“ ir kt.);

15.2. atsisakyti bet kokių dovanų, kurios, nors ir neatitinka kyšio požymių, tačiau taip pat nelaikytinos dovanomis, gautomis pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, kurios įprastai yra susijusios su Centre dirbančio asmens pareigomis, taip pat nelaikytinos reprezentacijai skirtomis dovanomis su valstybės, įstaigos ir kitokia simbolika arba paslaugomis, kai yra naudojamos tarnybinais tikslais;

15.3. už priimtą sprendimą atsidėkoti norinčiam asmeniui paaiškinti, kad neteisėto atlygio priėmimas gali būti vertinamas kaip Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo ir (ar) etikos taisyklių pažeidimas, paraginti neteikti ar atsiimti siūlomus daiktus;

15.4. imtis veiksmų, nurodytų Antikorupcinio elgesio kodekso 12.1-12.5 papunkčiuose.

V. SKYRIUS

ANTI KORUPCIMO ELGESIO KODEKSO REIKALAVIMŲ LAIKYMASIS

16. Visi Centro darbuotojai privalo susipažinti su Antikorupcinio elgesio kodeksu ir laikytis jame nustatytų reikalavimų.

17. Centro darbuotojai apie korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką Lietuvos Respublikos prokuratūrai, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai arba kitai ikiteisminio tyrimo įstaigai privalo pranešti asmeniškai arba per Centro darbuotoją, atsakingą už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą, per įmanomai trumpiausią laiką nuo sužinojimo momento, jeigu gauna duomenų, leidžiančių pagrįstai manyti, kad buvo padaryta ir (ar) daroma ši veika ir (ar) rengiamasi ją daryti.

18. Nepriklausomai nuo informacijos pateikimo būdo, Centre gauta informacija apie galimą įstatymų (ar) Antikorupcinio elgesio kodekso nuostatų pažeidimą turi būti ištirta sąžiningai ir nuodugniai, teisės aktu nustatyta tvarka ir laikantis terminų.

19. Centras netoleruoja jokio neigiamo poveikio apie pažeidimus pranešusių darbuotojų atžvilgiu. Centras garantuoja apie pažeidimus pranešančių asmenų konfidencialumą ir imasi visų priemonių, kad tokie asmenys būtų apsaugoti nuo bet kokių galimų neigiamų pasekmių.

IV. SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Pasikeitus Centro veiklos aplinkai (politinei, socialinei, teisinei, ekonominei), remiantis įgyta nauja patirtimi, Antikorupcinio elgesio kodeksas gali būti keičiamas, papildomas.

21. Antikorupcinio elgesio kodeksas skelbiamas Centro interneto svetainėje.

22. Centro darbuotojai už Antikorupcinio elgesio kodekso pažeidimus atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.
